

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	120 dinár
Félévre	60 dinár
Hegyedévre	30 dinár
Egy hóra	10 dinár
Egyes szám ára fél dinár	

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Feladv. szerkesztő: Dr. MARA JENÓ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Obilteva (Zapolya) utca 1.

Szerkesztőség telefonszáma 281
 Kiadóhivatal telefonszáma 21

MEGJELENIK MINDENNAP, HÉTFŐ ÉS
 ÖNNEPEK UTÁNI NAPOK KIVETÉVEL.

Veliki Beeskerek, 1922.

LI. évfolyam, 34. szám.

Kedd, február 14.

Az állam kerületi felosztása.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, febr. 12.

Az állam kerületi felosztásáról szóló törvényjavaslatot tárgyaló bizottság tegnap folytatta vitáját. Az ülésen a kerületi és járási önkormányzatok kérdésében határoztak és elfogadták a javaslatot azzal a kitéttel, hogy a létesítendő járássok és kerületek határán fekvő helységek lakossága önrendelkezés, illetve szavazás útján dönthet afelől, hogy mely járáshoz vagy kerülethez akar csatlakozni.

Atszervezik a beogradi sajtóirodát.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, febr. 12.

Dr. Ninesity Memesilló külügyminiszter javaslatot adott át a kormánynak, amelyben a miniszterelnökségi sajtóiroda átszervezését kéri. A külügyminiszter indítványa alapján a minisztertanács elfogadta a javaslatot és megbizta, dr. Ninesityet, hogy egy rendeletet dolgozzon ki a sajtóiroda modernizálásáról. A sajtóiroda a jövőben a külügyminisztérium hatáskörébe tartozik.

A genuai konferencia.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, febr. 12.

A Daily Telegraph bírálja Poincarének a genuai konferenciáról szóló jegyzékét. E lap szerint a francia kormány Beogradban, Prágában és Bukarestben utóbbi időben bizonyos propagandát folytat, amelynek az a célja, hogy Poincarét a Habsburgok és a magyar sovinizmus ellenségeként igyekezzen feltüntetni a közvéleményben.

Berlin, febr. 12.

A „Vorwärts” közli a nemzetközi szakszervezet szövetségi irodájának február harmadikán és negyedikén tartott ülésén hozott határozatát. A januári konferencia ügyében hozott határozat úgy szól, hogy a nemzetközileg szervezett munkásosztálynak kötelessége a genuai konferencia idején szavát hallatni és ezért ugyanazon időben külön konferenciát hívnak össze.

A költségvetési törvény előkészítése.

A pénzügyi bizottság ülése.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, febr. 12.

Mivel a nemzetgyűlés megnyitására ideje, február 16-ika erősen közeledik, a pénzügyi bizottság megkészszerzte munkáját, hogy a jövő hét elejére elkészüljön a költségvetési törvényjavaslat. A bizottság mai ülésén folytatta a március és április havi indennitások átvizsgálását, s valószínű, hogy a vita holnap befejeződik. A pénzügyi bizottság több szakaszt áthozott a januári és februári tizenkettedekről szóló javaslatból, ezek közül alig volt vita, annál több szó esett azonban a többi pontnál.

Ugyanek tegnap döntött a pénzügyi bizottság a hétszázalékos állami beruházási kölcsönöknek március 15-én esedékes első kamatrészlete ügyében. A kérdést illetően azt határozták, hogy dr. Kumanudi pénzügyminisztert felhatalmazzák a szükséges tizenhét millió dinár kitalványozására.

A márciusi és áprilisi tizenkettedekről szóló törvényjavaslatban, a magántisztviselők adóra vonatkozólag is létrejött a megállapo-

dás. Eszerint a magántisztviselők nem az egész drágasági pótlék, hanem annak csak egy része után fizetnek adót.

Az indennitásba egy új rendelkezést is bevettek, amely az állami tisztviselők munkaidejét szabályozza. A rendelkezés ezeket mondja: munkaidő napi hét óra, ha déli megszakítás nélkül dolgozik a hivatalnok, akkor hat és fél óra, szombaton öt óra, vasárnap pedig csak az inspekciosokat foglalkoztathatják. A resortminiszternek ellenben jogában áll, hogy a tisztviselőket a rendes hivatalos órákon kívül is berendelhesse hivatalukba, egy-két órára, minden külön díjazás nélkül. A különórák azonban nem tehetnek ki többet évenként husz napnál.

A pénzügyi bizottság holnapi ülésén az indennitási tervezetet befejezi és a miniszterek drágasági pótlékait és a külügyminisztérium új kiadásait, — melyeket az új albániai követség felállítása okozott, — vitatja meg.

A pápa koronázása.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Róma, febr. 12.

Az új pápát vasárnap délelőtt koronázzák. A szertartás a Szent Péter templomban való ünnepélyes bevonulással kezdődik. Az összes római bíborosok, pápai méltóságok, a diplomácia, az őrségek, a diszruhás gárda részt vesznek ebben a menetben. A menet élén haladó szertartásmester kócot gyújt meg háromszor, amíg az el nem lobban a pápa következőket mondja: „Pater sancte sic transit glória mundi”. A pápa ezután ünnepi nagymisét tart. A megáldás szertartását három püspök végzi és pedig úgy, hogy mindegyik püspök egy áldó imádságot mond. Ezután a pápa megkapja a palliumot, amely egy több méter hosszú, kör alakban összevarrott, tenyérnyi széles gypjuszalag és két kereszt van beleszőve. Ez az egyházi joghatóság szimbóluma. A szalag átvétele után a bíboros testület és papság Szent Péter sirja fölött énekszóval és a szentek neveinek felsorolásával hosszú életet kér a pápának. Majd a pápa elmondja az ünnepi misét és ennek végén következik a koronázás.

Végét járja

a németországi sztrájk.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Berlin, február 12.

A bécsi „Mittag” szerint a sztrájk két milliárd márkára tehető kárt okozott a német vasutnak.

Egyes kerületekben, így Erfurtban és Lipsében még tart a sztrájk.

Berlin, febr. 12.

Berlin város képviselőtestülete, tegnap tartott ülésén elfogadta a kommunisták azon indítványát, hogy a sztrájkolókat különleges rendszabályokkal ne büntessék.

A magyarországi inszégések segélyezése.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, február 12.

Huszár Károly volt miniszterelnök által vezetett „Láthatatlan vendég” akcióból tizenöt millió korona gyűlt össze.

Nászajándék öfelsége a királynak.

Ankét Novi Sadon.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, febr. 12.

Öfelsége Alexander király esküvőjének ideje erősen közeledik. Beogradban lázas előkészületek folynak, hogy az ünnepséget külsőleg is minél impozánsabbá tegyék. Napnap után tanácskozásokat tartanak, amelyeken a király házasságkötés alkalmával kifejtendő pompa, felvonulások és ünnepségek részletes programját dolgozzák ki s mindeképpen arra törekednek, hogy az méltó legyen öfelségéhez és a nemzethez egyaránt.

Az ország minden részének lakossága, a községek és városok előjárói és vezetői szintén ki akarják venni részüket az SHS királyság örömnepéből s anyagi teherbíráshoz képest minden igyekezetükkel oda hatnak, hogy minél jobban emeljék a nap fényét.

A megyék főispánjai és a városok polgármesterei ezért elhatározták, hogy öfelségét nászajándékkal lepik meg. Miután pedig az ország jelenlegi helyzete nem engedi, hogy minden vármegye és város külön-külön küldjön emléktárgyat a koronás főnek, egységes megállapodással elhatározták, hogy kerületekre oszolva igyekezzen majd ezt a kérdést megoldani. A Vojvodina és a Szerémség együttesen képezne egy ilyen kerületet, melynek főispánjai és polgármesterei közös értekezleten megvitatják és döntenek ebben az ügyben.

Az ülés napját február 12-ikére, tegnap délelőtre tűzték ki. Novisad székhellyel. Az értekezleten Beeskerek város és Torontál-Temesmegye is képviseltette magát. A vármegye részéről résztvevett a tanácskozáson Berits Vászó tb. megyei főjegyző, a város vezetősége nevében pedig Grubity Andrea dr. főjegyző.

Az olasz kormányválság kullisszatitkai.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Róma, február 12.

Egyes római lapok szerint az olasz kormányválságot azért inszenálták, hogy a pápa halálának az országgyűlésen való hivatalos bejelentését hikerüljék.

HIREK

Requiem I. Péter királyért. Beogradból jelenti tudósítónk: Február 16-án délelőtt tizenegy órakor a beogradi székesegyházban gyásztisztviszleteket tartanak néhai I. Péter király lelkiüdvéért. Február 16-án lesz ugyanis fél éve annak, hogy az SHS királyság első uralgóója meghalt.

A vidovdáni merénylet tárgyalása. Beogradból jelenti tudósítónk: A régens elleni merénylet bünpörének mai tárgyalásán Szeitzy védője Jevgity Milos dr. beszélt. Ártatlannak tartja védenéit és kéri a bíróságot, hogy igazságosan ítélkezzen. Utána Grebenac Uros dr. védő szólalt fel. A tárgyalást folytatják.

Megindult a rendes vasuti forgalom. Szombati számunkban megírtuk, hogy a becskerekai forgalmi főnökség, a szubotici vasutigazgatóság rendelkezése, újra megindította a vonatjáratokat a három bánáti fővonalon, a Becskerek—Szubotica, Becskerek—Pancevo és Becskerek—Vrsac állomások között. Azt is megemlítettük, hogy a főnökség minden percben újabb intézkedéseket vár és ezek beérkezése után a többi vonalon is megindul a rendes közlekedés. Szombat délután aztán meg is érkezett a dírekei utasítása, melynek értelmében tegnap, vasárnap déli 12 órától kezdve az összes vonatok járnak a régi menetrend szerint.

Csaló bérkocsis. A 45-ös számú bérkocsis tulajdonosa feljelentést tett a rendőrségen, hogy kocsisa Szimon István a fuvarozásból befolyó díjak egy részét jogosulatlanul magának tartja meg s ezzel nyolc nap alatt mintegy négyszáz dinárral megkárosította őt. A rendőrségen Szimon rövid faggatás után bevallotta tettét. Átadták az ügyészségnek.

Megdrágult a kenyér. A napokban megírtuk a fűszerekké ár-emelkedésével kapcsolatban, hogy a liszt ára huszonkét koronáról huszonhárom koronára szökött fel. Szerényen hozzáfűztük még azt is, hogy ezek után nemsokára megdrágulnak a többi élelmiszerek is, főképpen azonban a kenyér. Jóslásunk tényleg megvalósult. Szombaton ugyanis a becskerekai pékek az eddigi tizennyolc korona helyett husz koronát kértek és kaptak a kenyér kilogrammjáért. Az általános drágulási folyamat tehát megindult.

Az a szegény osztrák valuta... Az osztrák valutáról, szegényről már nagyon sokat írtunk. Nemsokára elérkezik az idő, hogy az osztrák koronát már nem is a tőzsdén, hanem csak a vicclapokban fogják jegyezni. Az orosz rubelt már régen elérte ez a sors és az osztrák koronát az orosz rubeltől már csak hajszálak választják el. Ime egy újabb történet az osztrák koronáról: Egy wieni kereskedő egy gráci cégétől rendelt valami esekélységet és a rendelésével végére a következő megjegyzést fűzte: „Az árut kérem ajánlott levélben, postán küldeni, a pénzt, ahogy vagont kapok, azonnal küldöm.”

Külföldi kifizetéseket és átutalásokat, valamint esek-beváltásokat legelőszobban közvetít a Nagybecskerekai Népbank R.-T. (62. számú távbeszélő.)

A muzulmánok és a kormány.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, febr. 12.

Ismeretes, hogy a muzulmán képviselői klub az elmúlt héten javaslatot adott át a kormánynak az adó kiegyenlítésére vonatkozólag, mely alkalommal a felmerült ellentétek miatt, dr. Mehmed Spaho kereskedelemügyi miniszter és a szolidaritás álláspontjára helyezkedő Karamehmedovity egészségügyi miniszter lemondottak. A közvetlenül ezután megindult tárgyalások azonban rövidesen eredményre vezettek, a kiegyezkedés a párt és kormány között megtörtént, de a leköszönt miniszterek helyébe mindazonáltal még a mai napig sem léptettek fel jelöltek. Ma kellett volna döntésnek bekövetkeznie a

két miniszteri tárca ügyében, a muzulmán képviselői klub és a muzulmán szervezeti főbizottságnak szerajevói konferenciáján. Tegnap estig azonban nem érkezett jelentés, hogy vajjon megtarthaták-e az ülést, a közlekedési akadályok dacára vagy sem. Mindenesetre kétséges, hogy az értekezlet összeült, mert a boszniai hírek szerint, a forgalom még mindig szünetel.

A muzulmán képviselői klubnak Beogradban tartózkodó tagjai kijelentették, hogy a szerajevói konferencián nemcsak a két, tárca sorsa felől határoznak, hanem a kormánnyal kötendő megállapodás ügyében is döntenek.

Forgalmi adó. A bánáti keresk. és iparkamara felhívja az összes érdekelteket, hogy az október—december hónapokra eső forgalmi adójukat, a novisadi pénzügyigazgatóság hivatalos közlése alapján, folyó hó 14-ig bezárólag fizessék be, mert 14-ike utáni befizetések büntetéssel járnak. Együttal közli, hogy a szubotici lapokban közzétett adóbefizetési elhalasztás-misztifikáción alapszik.

Efogott notórius betörő. Novibecsejéről jelentik: A novibecseji rendőrség tegnap elfogta Fischer Gusztáv felegyházi illetőségű suhancot, aki Sentán és környékén a

rablások egész sorozatát követte el. Valószínű, hogy a vrsaci adópénztári betörésben is közreműködött. Fischer kihallgatása folyik.

Átutalások és esek-kiírások az összes kül- és belföldi piacokra, nevezetesen Bécs, Prága, Budapest és Berlinre legjutányosabban eszközölhetők — a beogradi pénzügyminisztérium felhatalmazása alapján — a Nagybecskerekai Takarékpénztárnál (Korona-szálló épület I. emelet. Telefonszám 16.) Ugyanott a fennálló devizarendelekek értelmében árukivitelre vonatkozó valutabiztosítások is nyújthatnak.

A tüzelőfahiany tetőpontján.

Miért nincsen tüzelőfa? — Háromszáz család fűtetlen szobában.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskekerek, febr. 12.

A tüzelőfahiany folytán beállott ezernyi bajról és gondról már nem egyszer cikkezünk. Most újra megemlékezünk róla, mert ha valaha, akkor most aktuálisabbá vált: a tüzelőfa ügye. A tüzelőanyaghiány ugyanis elérte tetőpontját, tovább már nem mehet, mert eljutott a véghatárig s ha még soká nem változik az idő s nem érkezik elegendő fűtőanyag, egyenesen kétségbeejtő helyzetbe kerülnek a szegényebb sorsu családok. A fakeskedőket naponta tömegével rohanják meg az emberek és a legszámalomramelőbb hangon esetelik sorsukat s könyörögve kérnek — nem ingyen — hanem pénzért, fát. A kereskedők, hiába az együttérzés, belátás és jóakarát, nem adhatnak, mert nekik sincsen, csupán biztatnak, előjegyeznek, ígérnek, mind Ezekről azonban bátran meg lehet fagyni.

Megkérdeztük az egyik tekintélyes becskerekai fakeskedőt, hogy miért állott be oly nagy fainség, miért nem hoztak idejében fűtőanyagot. A kereskedő igen érdekes nyilatkozatot tett, amelyből élénken kitűnik, hogy a sablonos vagonhiány és forgalomzavar helyett, micsoda voltaképpen az igazi ok.

A vagonyszerzés ezernyi akadályja és a vizuit használhatatlansága —

mondotta a kereskedő — természetesen nagyban hozzájárult a mostan domináló helyzet megteremtéséhez. A fők s ennek súlyát különben máshol is érezzük — a maximum. Kereskedőink egész évi szükségletüket ugyanis jórészt már a nyáron szerzik be, 1921 augusztusában azonban nem merték ezt megkockáztatni a maximum miatt. Mindegyik tehát várakozó állápontra helyezkedett, milyen árakat határoz meg a bizottság s csak ezután gondoskodott volna a készlet megvételére. Amde a bizottság olyan kis összegeket állapított meg a kicsinybeni eladásnál, hogy ezáltal teljesen illuzóriussá vált a kérdés megoldása. A kereskedők jobb időben reményében tovább vártak, egészen októberig. Ekkor néhányan kérényit adtak be a maximumbizottsághoz, melyben 1600 koronás vizonteladési árak mellett, késznek nyilatkoztak a város szükségletéről gondoskodni.

Hosszas huza-vona után, napokkal vagy talán hetekkel később, a maximum megszüntése után, a tél közvetlen küszöbén, amikor a vagonhiány tetőpontját érte, akkor indult meg a faszállítás, döcögő léptekkel. Az árak persze nem haladtak együtt a fával, azok villámgyorsan szaladtak — felfelé.

Ma kétezer-kétezerkétszáz koronánál tartunk, legalább ennyit fizetnek ölenkint azok, akik hozzájutnak a ritka kincshez. Két-háromszáz család kilónkint (két koronától 2 korona 40 fillérig mérik) vásárolja a fát s amellet tengődik. Vannak aztán, akiket a biztatások és előjegyzések fűtenek, a perifériák hideg, szomorú viskóiban azonban már semmi sem melegít, még a remény sem...

Elítélték a férjgyilkos cigányasszonyt.

Nyolc évi börtön gyilkosságáért.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becskekerek, febr. 12.

Január ötödikén történt, hogy a Becskerekkel szomszédos Béska községben lakó Szimon Dan összeveszett vadházastársával Ivan Lenka cigányasszonnyal. A verekedés oka féltékenység volt, a faluszerzte ismert, szép, fiatal menyecske körül ugyanis tulokat lezselt egy szálas cigánylegény s az asszony nemhogy visszautasította volna a fiatallembert, szívesen fogadta annak udvarlását. Ivan Lenka kacérkodása persze nem maradt titok s a szép Lenkáról esakhamar az egész cigánynegyed beszélt. Az asszony hűtlenségének híre eljutott Szimon Dan füléhez is, aki még aznap este kérdőre vonta vadházastársát. Ezen aztán annyira összekaptak, hogy a férfi dühében rettenetesen elagyabugyálta a feleselgető élettársát. Ivan Lenka azonban nem az a nő, akivel oly gyorsan el lehet banni, férje magatartása annyira felingerelte, hogy felébredt benne a cigányfaj jellegzetes vonása: a hirtelen esekelés, — kést rántott és azt többször Szimon Dan testébe döfte. A szerencsétlen Danon olyan súlyos sérüléseket ejtett, hogy azon már az orvosi tudomány sem segíthetett, néhány órával később meghalt.

Ivan Lenka, az alig 20 esztendő, de még ennél a kornál is fiatalabbnak látszó cigányasszonya s gyilkosság elkövetése óta a becskerekai ügyészség fogházában várta a bíróság ítéletét. A veliki becskerekai törvényszék büntető tanácsa február 11-ikére, szombat délelőtt kilenc órára tűzte ki a főtárgyalást, mely alkalommal a bíróság elnöke Boseki Ivó, tagjai pedig dr. Stefanovity János és Markovity M. Borivoj törvényszéki bírók voltak. A jegyzőkönyvet Ignijity Szlavko törvényszéki jegyző vezette. A vádat Miatov Mió ügyész helyettes látta el, a védelmet pedig a tárgyalásra hivatalból kirendelt védő Borsodi Lajos dr. végezte.

A vádirat felolvasása után kihallgatják Ivan Lenkát. Azzal védekezik, hogy a gyilkosságot önvédelemből követte el. A véret tettét megelőzően, férjével a szomszéd-ságban tartózkodott s már ott kezdődött a verekedés. Onnan aztán megszökött és hazament. Lakásán burgonyát hámozott éppen, amikor Szimon is hazaért. Alig lépett be a lakásba, máris újra nekiesett az asszonynak, ekkor nem nézhetett tovább tétlenül Szimon brutalitását s védekezése maga elé tartotta kését. A férje azonban szerencsétlenségére ledobta a földre, aminek következtében elvesztette az egyensúlyt, szintén elesett és egyenesen a késre bukott, mely halálra sebezte.

Dr. Magyar Károly törvényszéki orvos szakvéleményére került ezután a sor. Az orvos elmondja, hogy az asszony feltevése valószínűtlen, mert a boncolás alkalmából megállapított szurás iránya határozottan erős és szándékos dőfésre vall.

Neda György és John Abel érdektelen vallomása után, Grigorin Nikolát hallgatták ki, aki előtt a vádlott a község házában bevallotta tet-

tét. Gilezán György écskai községi bíró a következő tanu elbeszéli, hogy az asszony sokszor panaszkodott előtte a férje kegyetlen bánásmódja miatt.

A bíróság a vád- és védbeszédok elhangzása után, a déli órákban hozta meg az ítéletet, mely szerint Iván Lenkát erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés bűntettében bűnösnek mondja ki és elítéli nyolc évi börtönre. Az ügyész az ítéletben megnyugodott, a vádlott azonban enyhítést kért.

A magyar politikából.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, febr. 12.

Gaal Gaszton, a nemzetgyűlés elnöke tanácskozássokat folytatott az ellenzékkel, a miniszterelnökkel és a kormány erre illetékes tagjaival a választójogi törvényjavaslatról. Mire szerint a kormány és az ellenzék közötti ellentétek áthidalhatók és így kilátás van arra, hogy a javaslatból a Ház feloszlása előtt törvény lesz.

Az utódállamokban ismét megindul a világforgalom.

Luxuszáratok a kisentente államaiban. A Canadian Pacific Railway új hálózata a kontinensen. Félmillió svájci frankért vásárolta meg a német hálókocsi társaság koncesszióját.

A Torontál wieni szerkesztőségétől.

Wien, febr. 12.

A kontinensen kevésbé ismeretes három betű, a C. P. R., mely Amerikában s az Amerikát járt globetrotterek előtt valóságos nagy hatalomnak a monogramja. A C. P. R. alatt ugyanis még egy dollárokban is milliárdos vállalatnak, a Canadian Pacific Railwaynek neve rejtezik, mely nem egyéb, mint a canadai híres Pacific vasút. Ez az óriási vállalat most Középeurópa vasúti hálózatát szándékozik birtokába venni, miután már tulajdonosa Amerikában annak a sokezer kilométeres vasúthálózatnak, mely Montreálból kiindulva keresztülviszeli Vancouverig egész Kanadát. Ezenkívül roppant kiterjedésű vasúthálózata az Egyesült-Államok területére is átnyúlik. A világ legnagyobb hálózati vállalata ez a C. P. R. többszáz oceánjáró személyszállító hajóval és gőzökkel, amellyel, hogy üzleti érdekeltségeiben egészen jelentéktelen tételként szerepel az, hogy Amerika minden nagyobb vasúti állomásán 400-600 szobás saját szállodái vannak. Ez a szédületes óriási vállalat most megveti lábát Európában s a dollárok egész özönével jön, hogy hatalmába kerítse minden, ami utjába esik. Középeurópa vasúti hálózatából legelőször a felbomlott osztrák-magyar monarchia utódállamai, főként Jugoszláviának és Romániának, de Csehszlovákiának is vasúti vonalait vonta érdekébe, mert a jelen körülmények között ezekben az államokban a legrövidebb a közlekedés.

Ismeretes, hogy a világháború folyamán a német hatalomnak még várakozásteljes lendülete minő nagy kereskedelmi és ipari erőfejtéseket tett, hogy a Kelet felé való terjeszkedés egyeduralmát

biztosítsa. Megépítették a Berlin-bagdadi vasutat, kiépítették az anatóliai vonalakat s Belgium megszállásával a belga nemzetközi hálókocsi társaság vagonjaival mindazonokon a vonalakon, amelyek a német legfőbb hadvezetőség hatáskörébe tartoztak, egy újonnan alakított „Mitropa” nevű német társaság vette át a hálókocsikat és étközvagonok járatásának koncesszióját.

Az összeomlással a német birodalmi eszme nagy válsága után, vagy mondjuk a háború befejezésével a németek keleti hegemoniájának terve megbukott, de a Mitropa joga, amelyet megszerzett a volt monarchia s a mostani utódállamok vasutainak hálókocsi járataira, továbbra is megmaradt. Most a Canadian Pacific Railway potom áron, alig félmillió svájci frankért megvásárolta a Mitropa jogait s miután a háború alatti és előtti összes régi járatokat teljes egészében ismét üzembe helyezi, jogainak kihasználását Transcontinent név alatt új vállalat alakításában értékesíti. Az új világforgalmi trösztnek, mely az európai kontinensen magához akarja ragadni az összes államok vasutait, a C. P. R.-en kívül az angol Great Eastern Railway Company és a Comptoir d'Escompte de Genève lettek a tagjai. Ez a vállalkozás az új év első napjaiban kezdte meg működését s Jugoszláviában, Romániában és Csehszlovákiában luxuszvonatokat fog járatni, hogy a világforgalom számára ezen államok teljesen lezüllött vasútjait újra használhatóvá tegye. Ez természetesen csak a legjelentéktelenebb lépés az új vállalat életében, mert a C. P. R. nincsen hozzászokva ahhoz, hogy ilyen aránylag kicsinyes, apró üzletekkel és beruházással foglalkozzék. Sőt Középeurópa is csak egy állomás lesz e hatalmas világforgalmi szervezetben, mely egyfelől Montreálból kiindulva, Bordeaux-ig, másfelől Vancouveren keresztül Vladivosztokig ér. Ha Középeurópát rövidesen bekapcsolja hálózatába s Bordeaux-tól az orosz határig megint nyitva az ut, birtokában annak a koncesszióknak, melyet az európai Oroszországon és Szibérián keresztül vivő utra az orosz szovjetkormánytól már meg is szerzett, egyetlen vállalatnak a C. P. R.-nek kezében lesz az első és egyedüli teljes vasúti és hajózási vonal a föld körül.

A monarchia utódállamai közül Románia a teljes pénzügyi leromlás következtében, hogy a belső bomlási processzusnak utját vágja s konszolidálják némileg a tökéletes kereskedelmi deszka organizációnak indult állapotokat, vonalaik bérbeadásával jelentős külföldi kölcsöntökhöz jut. Világos, hogy Középeurópanak ezen új világforgalmi hálózata a közvetlen járatok és új luxuszvonatok külszine alatt tulajdonképpen az angol amerikai világuralmi törekvést lelezi.

Eladó ház

szabad kézből, üzlethelyiségnek is alkalmas, rögtöni beköltözéssel Aradáci-utcában

Cím a „Torontál” kiadóhivatalában.

284-1922. szám.

227

Árverési hirdetés.

Alulírott községi előljárásság közölni teszi, hogy a község tulajdonát képező 2. ö. i. számú házban — mely fekszik a község házával szemben a piactéren — lévő nagy üzlethelyiséget úgy amint áll és fekszik, az 1922. évi február hó 21-én d. e. 9 órákor megtartandó nyilvános árverésen egy évi haszonbérbe a leg többet ígérőnek kiadja.

Közelebbi feltételek a községi jegyzői hivatalban a hivatalos órák alatt megtudhatók.

Debeljaesa, 1922 február 6-án.

Kovincity M. Milán s. k., jegyző.

Horváth István s. k., bíró.

Elköltözés végett sűrűsön

Eladom borkereskedésemet,

mely Bánát egyik legforgalmasabb üzlete, házzal együtt, valamint egy

modern lakóházat,

melyben egy lakás azonnal elfoglalható.

Láng András borkereskedő, Veliki Beeskerek.

Eladó

a Vuits János-féle 108 kat. hold szántó és kaszáló Kanizsamonostor mellett egy tagban. Bővebb felvilágosítást ad — — 154 Rosu Tamás Senta, 505. hsz.

Fakereskedőknek

nagybani behozatal erdélyi deszka vagonkételekben Zsombolyán át, hajótételekben Orsova és Galacon át.

Asztalos- és építőáru, stafi, léc és épületfa, dimenziósfa,

az általánosan ismert

GRASSL, SCHENK wieni cég palotailvai termelésből.

Tessék ajánlatot kérni a cég S. H. S. képviselőjétől:

Spitzer József fakereskedőtől Velika Kikindán.

MEGHÍVÓ a HELLER MŰMÁLOM R-T. február 27-én délután 3 órákor a Karadjordjev trg-i (vásártéri) irodahelyiségében megtartandó V. évi rendes közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Két jegyzőkönyv hitelesítő megválasztása és jegyzőkönyv vezető kijelölése
2. Az igazgatóság évi jelentésének és a zárszámadásnak előterjesztése.
3. A felügyelő-bizottság jelentése.
4. Határozathozatal az évi tiszta nyereség felosztása és a felmentvény megadása iránt.
5. A felügyelő-bizottság megválasztása 1 évre.
6. Esetleges indítványok (melyek az alapszabályok értelmében legalább 8 nappal a közgyűlés megtartása előtt az igazgatóságnak írásban bejelentendők).

Az igazgatóság.

Szavazati joguk csak oly részvényeseknek van, kik részvényeiket a még le nem járt szelvényekkel együtt legalább 3 nappal a közgyűlés előtt a részvénytársaaság pénztáránál letétbe helyezik.

Vagyon. MÉRLEG-SZÁMLA. Teher.

Vagyon.	MÉRLEG-SZÁMLA.	Teher.	
Készpénz	340777 97	Részvénytőke	1250000 —
Malomépület és telek	581320 67	Tartalékalap	598000 —
Gépek	479644 37	Értécsökkenési tartalékalap	380000 —
Felszerelés	150898 —	„Heller Dávid” alapítványi vállalati tisztv. nyugdíjazására	150000 —
Értékpapírok	165998 —	Adótartalékalap	50000 —
Áruk	1826076 —	Hitelezők	900000 —
Átmeneti tételek	339574 44	Fel nem vett osztalék	3280 —
Adósok	266818 35	1920. évi nyereségelővitel	13258 58
		1921. évi nyereség	306569-22
			319827 80
	3651107 80		3651107 80

Veszteség. EREDMÉNY-SZÁMLA. Nyereség.

Veszteség.	EREDMÉNY-SZÁMLA.	Nyereség.	
Tisztviselők és munkások fizetése	1061862 91	Nyereség elővitel 1920. évről	13258 58
Felhasznált üzemanyag	906401 99	Nyersjövedelem	2953964 73
Költség és épületkarbantartás	679130 61		
Nyereség	319827 80		
	2967223 31		2967223 31

Veliki Beeskerek, 1921 december hó 31-én.

Könyvelésért: Weitz József s. k.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Heller Dávid s. k., vezérigazgató. Lóza Zsigmond s. k. Kövesi Emil s. k.
Csath Nándor s. k. Heller Mór s. k. Szávits Iván s. k. Dr. Emil Gavrilá s. k.

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk. — Veliki Beeskerek, 1922 február hó 6-án.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG:

Benó Mihály s. k. Hoffaender Ede s. k. Dr. Löffler Ármán s. k. Tolveth Oszkár s. k.